

Heikki Härkösen valtuustoaloite: Retkeilyalueen saaminen Koloveden kansallispuiston itäpuolelle Kieluasalon alueelle

ELJ 16.09.2025

698/11.05.00.00/2025

Valmistelija	elinkeinoasiamies Janne Tarima, p. 050 4657574, janne.tarima@savonlinna.fi
Selostus	Varavaltuutettu Heikki Härkönen on tehnyt valtuustoaloitteen (kv 16.12.2025 § 86) Savonlinnan kaupunki edistämään retkeilyalueen saamista Koloveden kansallispuiston itäpuolelle Kieluasalon alueelle. Aloitteen on allekirjoittanut 25 valtuutettua. Alkuperäinen valtuustoaloite on oheismateriaalina. Valtuustoaloitteessa Härkönen esittää, että luonto on Savonlinnan luontainen vahvuus, josta Savonlinnan tulee kestäväällä tavalla ammentaa paitsi asukkaiden myös matkailijoiden ja matkailutulon hyväksi. Aloitteessa esitetään retkeilyalueen saamista Koloveden kansallispuiston itäpuolelle Kieluasalon alueelle. Käytännössä tällä hetkellä Metsähallituksen hallinnassa on kuusi valtion retkeilyaluetta: Evo (Hämeenlinna), Iso-Syöte (Pudasjärvi), Kylmäluoma (Taivalkoski), Oulujärvi (Vaala), Ruunaa (Lieksa) sekä uusimpana Napapiiri Rovaniemellä. Esitetty alue rajoittuu Enonkosken, Heinäveden ja Savonlinnan alueelle. Valtuustoaloitteen vastauksen valmistelun aikana on järjestetty yhteisiä tapaamisia Enonkosken, Heinäveden sekä Savonlinnan eri viranhaltijoiden kanssa. Valmistelun aikana pidettiin myös 19.8.2025 klo 17:30 – 19:00 esittelytilaisuus Enonkosken kartanolla aiheesta, jonka tärkeimpänä tarkoituksena oli kuulla sidosryhmiä. Tilaisuuteen oli kutsuttu Enonkosken kunnanhallitus, Heinäveden kunnanhallitus ja Savonlinnan kaupungin elinkeinojaosto sekä kaupunginhallitus. Lisäksi tilaisuuteen osallistuivat edustaja Metsähallituksesta sekä edustajat Savonrannan ja Enonkosken riistanhoitoyhdistyksestä ja Enonkosken yrittäjistä. Lisäksi kutsu tilaisuudesta meni Pohjois-Karjalan sekä Etelä-Savon maakuntaliiton kirjaamoihin. <u>Vastaus aloitteeseen:</u> Valtion retkeilyalueet perustetaan Valtioneuvoston asetuksella ulkoilulain nojalla. Käytännössä Suomessa on tällä hetkellä kuusi valtion retkeilyaluetta ja Metsähallituksen arvion mukaan Suomeen perustetaan 1–2 uutta retkeilyaluetta vuoteen 2030 mennessä. Uusiin retkeilyalueisiin on kiinnostusta myös muualla päin Suomea. Retkeilyalueilta löytyy yleensä eripituisia helppoja ja keskivaativia merkittyjä reittejä. Lisäksi nykyajan retkeilyssä myös esteettömyys tulee ottaa huomioon ja rakentaa mukaan 1-2 esteetöntä reittiä. Lisäksi olennaista on miettiä pysäköintialueet, erilaisia tietoa lisäävien opasaulujen sisällöt ja sijainnit sekä retkeilyrakentet kuten tauko- ja tulipaikat sekä wc:t. Lisäksi kaupallistamista varten tulisi etukäteen suunnitella esimerkiksi erilaisten oheistoimintojen, kuten melontaan tai kalastukseen liittyvien vuokraamojen toiminta. Esitetty alue sijaitsee Enonkosken pohjoispuolella. Matkaa Kieluansalosta – Heinävedelle on noin 40 kilometriä. Matkaa Kieluansalosta – Enonkoskelle on noin 20 kilometriä ja matkaa Kieluansalosta - Savonlinnaan on noin 55 kilometriä.

Yleensä uuden retkeilyalueen perustamista edeltää alueen maakuntaliiton ja alueen kuntien yhteinen esiselvitys alueen soveltumisesta valtion retkeilyalueeksi. Esiselvityksen / toteutettavuus selvityksen pitäisi arvioida alueen nykytilaa ja potentiaali suhteessa Metsähallituksen linjauksiin ja selvitykseen vuodelta 2024.

Selvityksen perusteella huomioon otettavia näkökohtia ovat:

1. Luonnonarvot ja maisema-arvot
2. Virkistys- ja retkeilyarvo
3. Saavutettavuus ja sijainti
4. Alueen koko ja yhtenäisyys
5. Kestävän käytön edellytykset
6. Alueen käyttöpaine ja kysyntä
7. Taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset
8. Hallinnolliset ja juridiset näkökohdat
9. Kytkenä kansallisiin tavoitteisiin

Selvitykseen tulisi koota olemassa olevaa tietoa ja tarkastella täyttääkö alue sen perusteella retkeilyalueen kriteerit. Lisäksi tulee perustella paikallinen ja matkailullinen tarve. Retkeilyalueet ovat alueita, jotka soveltuvat hyvin päiväpatikointiin. Monipuolisilla luontopoluilla on mukavaa viettää tuokio tai kokonainen päivä ulkoillen ja alueen luonnon tai kulttuurin erityispiirteisiin tutustuen

Erityisesti sidosryhmätapaamisessa 19.8.2025 Enonkoskella nousi esiin, että Metsähallituksen omistamille maa-alueille oltiin aikoinaan tekemässä Savonrannan rantayleiskaavan muutosta. Savonlinnan kaupunginvaltuusto hyväksyi mainitun kaavan 15.12.2020 § 85. Myöhemmin Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi Savonlinnan kaupunginvaltuuston hyväksymän rantayleiskaavan, jossa olisi kaavoitettu matkailupalveluja rakentamattomalle Kieluan alueelle Metsähallituksen maille. Mikäli aluetta haluttaisiin kehittää, tulisi myös Savonrannan rantayleiskaava päivittää mahdollistamaan esimerkiksi retkeilyyn liittyvien infrojen ja rakennusten sijoittuminen alueelle.

Aluetaloudellinen vaikutus:

Kansallispuistot ja muut retkeilykohteet ovat tärkeitä paikallistaloudelle. Keskimäärin kansallispuistoissa kävijöiden rahankäyttö tuo lähialueelle yli 10 euroa jokaista puiston retkeilypalveluihin ja luontokeskuksiin sijoitettua euroa kohti.

Valtio rahoittaa budjettivarojen kansallispuistojen ja retkeilyalueiden peruspalvelut. Elinkeinosektori luo lähialueille maksulliset matkailupalvelut.

Valmistelun aikana on käynyt ilmi, että yleensä valtion retkeilyalueilla on jo perustettaessa valmista retkeilyinfraa kuten pitkospuita tai tauko- sekä tulipaikkoja. Usein mukana on myös jonkinlaista yritystoimintaa jo ennen valtion retkeilyalueen perustamista. Tällä hetkellä esitetyllä Kieluan ja Kakonsalon alueella ei ole retkeilyrakenteita tai infraa. Käytännössä esimerkiksi Enonkosken kunnan, Heinäveden kunnan ja Savonlinnan kaupungin tulisi investoida alueelle, jotta mahdollinen hakemus retkeilyalueeksi olisi valtioneuvoston näkökulmasta uskottava. Valtio vastaisi kustannuksista vasta retkeilyalueen perustamisen jälkeen. Retkeilyalueen perustaminen jälkeen on yhteistyöhön, alueen markkinointiin ja kehittämiseen varattava määrärahoja.

Yhteenveto:

Yrityspalveluiden valmistelun lopputuloksena on käytännössä kaksi vaihtoehtoa:

A) Merkitä selostusosan valmistelu tiedoksi ja todeta aloite loppuun käsitellyksi.

B) Alueen kehittämiseksi käynnistetään ja ostetaan esiselvitys, joka maksaa noin 30 000–100 000 euroa. Esiselvityksen valmistuminen kestää päätöksentekoiheen ja kilpailutuksineen noin 6-12 kuukautta. Selvityksessä selvitettäisiin: luonnonarvot ja maisema-arvot, virkistys- ja retkeilyarvo, saavutettavuus ja sijainti, alueen koko ja yhtenäisyys, kestävän käytön edellytykset, alueen käyttöpaine ja kysyntä, taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset sekä hallinnolliset ja juridiset näkökohdat. Valmistelu tuli tehdä niin, että alueen paikallisten asukkaiden ja metsästysharrastajien mahdollisuudet tehdä riistanhoitotyötä säilyisivät. Lisäksi esiselvityksen valmistumisen jälkeen Savonlinnan kaupungilla tulisi olla valmius investoida alueen retkeilyrakenteisiin yhdessä Enonkosken ja Heinäveden kuntien kanssa.

Toimivalta	Hallintosääntö 14 luku § 85
Esittelijä	Yrityspalvelujohtaja Turtiainen Juha
Päätösehdotus	Elinkeinojaosto päättää antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle selostusosan mukaisen vastauksen varavaltuutettu Heikki Härkösen valtuustoaloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	
Tiedoksi	Heikki Härkönen
Toimenpiteet	Kaupunginhallitus/kaupunginvaltuusto